

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf De Kubus

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

April 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Ilse Spaan.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten wij ons bij onze locatie op het volgende pedagogisch doelen:

1. We zorgen voor een verdere borging van de Reggio Emilia geïnspireerde werkwijze.
2. Het volgen en luisteren naar kinderen staat bij ons centraal. Dit jaar gaan we starten met een nieuw kindvolgsysteem binnen het ouderportaal. We nemen de tijd om hier mee te leren werken. Het nieuwe kindvolgsysteem helpt ons om kinderen nog beter te kunnen volgen, aan te sluiten bij hun ontwikkeling en om met ouders in gesprek te gaan.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 121,1 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Voordat een kind de eerste keer komt, vindt er altijd eerst een welkomstgesprek plaats met de mentor van het kind. Tijdens dit gesprek bespreken we het dagritme en bijzonderheden van het kind en het gezin.
- We benoemen emoties die we bij kinderen zien en praten daarover. Wanneer kinderen verdrietig zijn benoemen we wat we zien en proberen we kinderen te troosten. Ook wanneer kinderen blij zijn benoemen we wat we zien en geven we kinderen de mogelijkheid te vertellen waarom ze vrolijk zijn.
- Bij verschonen van een kind zijn we met onze aandacht bij het kind. We kijken naar het kind en vertellen onze handelingen om het kind op zijn gemak te stellen zodat het kind weet wat er gaat gebeuren.
- We werken met een vast dagritme. Zodat de kinderen weten wat er komen gaat. Dit geeft structuur en veiligheid.
- We kijken naar de behoeftes van het kind en sluiten hierbij aan.
- De kinderen van de groep zijn verdeeld over de vaste pedagogisch medewerkers van die groep. De mentor van het kind houdt samen met de ouders de ontwikkeling van hun kind in de gaten. Alle pedagogisch medewerkers zijn dagelijks verantwoordelijk voor de groep het dagritme en de overdracht van alle kinderen. Maar de mentor is het eerste aanspreekpunt voor ouders omtrent overkoepelende zaken en mogelijke zorgen omtrent de ontwikkeling van het kind. Als de mentor vragen heeft over de ontwikkeling van het kind kan de medewerker de hulp van de pedagogisch coach inschakelen. De coach kan meekijken en eventuele handvatten geven. Een eventuele observatie vindt altijd plaats met toestemming van de ouders plaats.
- We bieden de mogelijkheid om één of twee dagdelen te komen wennen. Wanneer een kind doorstroomt naar peutergroep, gaat het kind daar alvast een kijkje nemen volgens het wenbeleid.

Vreedzaam

Wij geven met elkaar inhoud aan gemeenschapsvorming vanuit alle facetten die zich voordoen in het Kindcentrum. Alle kinderen komen binnen met hun eigen ervaringen en geschiedenis. Het Kindcentrum is een ontmoetingsplaats waar ieder kind welkom is en niemand beter of minder is dan de ander. Ieder kind wordt gezien in zijn of haar uniciteit, ieder kind heeft een eigen verhaal en heeft het recht om in die context gezien te worden. Een belangrijk thema in ons werk vinden we gemeenschapsvorming. Dat gaat over het omgaan met diversiteit, het omgaan met overeenkomsten en verschillen in voorkeuren, talenten en culturele achtergronden. Hierbij is het vanzelfsprekend dat er aandacht is voor kwetsbare kinderen. Wij geven met elkaar inhoud aan gemeenschapsvorming vanuit alle facetten die zich voordoen in het Kindcentrum. Onderwerpen die we gebruiken om aandacht te besteden aan gemeenschapsvorming, zijn onderverdeeld in de rubrieken:

- gemeenschapszin (“Je verbonden voelen met ...”)
- gemeenschapszorg (“We hebben zorg voor ...”)
- gemeenschapskennis (“We hebben kennis van ... en luisteren naar verhalen uit bepaalde tradities.”)

Leerkrachten, pedagogisch medewerkers en ouders vormen samen met de kinderen in het Kindcentrum een leer- leefgemeenschap die een goede oefenplaats is om de kinderen voor te bereiden op de maatschappij.

Ter ondersteuning van het bovenstaande hebben we de methodiek van Vreedzaam ingevoerd. Deze methodiek, bestaande uit 6 lesblokken, is feitelijk de vervanger van de vroegere catecheseprojecten. Alle geledingen binnen ons Kindcentrum gaan met het gedachtengoed van Vreedzaam aan de slag. Vreedzaam beschouwt de klas/de groep als een leefgemeenschap waar kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap en staan open voor onderlinge verschillen.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- We werken met het kindvolgsysteem Gouwe Academie. Luistert het kind actief mee naar een verhaaltje of is het met zijn aandacht elders. Daarnaast kijken we ook naar de sociaal emotionele en cognitieve ontwikkeling, taal, rekenen, fijne en grove motoriek. We vullen dit formulier een keer per jaar in en aan de hand van het formulier hebben we een gesprek met de ouders.
- Vier keer per jaar is er een groepsoverleg waarin alle kinderen worden besproken, doelen worden afgestemd en geëvalueerd. Samen wordt er dan gekeken welke doelen zijn behaald en wat er nog nodig is en of het plan van aanpak moet worden gewijzigd. Mocht dat niet afdoende zijn dan kan de pedagogische coach worden geraadpleegd om zo tot een goed plan van aanpak te kunnen komen.
- Als een pedagogisch medewerker een activiteit aanbiedt, speelt zij in op de behoefte van de kinderen. Als een kind vol is van een bepaald onderwerp zoeken we daar een passende activiteit bij, zo zullen we bijvoorbeeld samen een treinbaan leggen wanneer het kind verteld dat het in het weekend met de trein op pad is geweest.
- We hebben bij de peuters elke dag 'het kind van de dag'. Dit kind mag meehelpen met de huishoudelijke taken zoals het bereiden van fruit, het uitdelen van washandjes of het schoonmaken van de tafel.
- Onze ontdektuin, met een modderkeuken, dieren, verstopplek, babyhoek en verschillende hoogtes is ingericht op de behoeften van het jonge kind. Zij kunnen hier spelen en ontdekken.
- Het komt soms voor dat we ons zorgen maken over de ontwikkeling of gedrag van een kind. In dat geval bespreken we onze zorgen zo snel mogelijk met de ouders. We handelen dan op basis van een stappenplan. Relevante wettelijke verplichte protocollen zijn onder andere het en 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' en Multisignaal. Deze protocollen worden regelmatig besproken in het team.
- Pedagogisch medewerkers kunnen, als ze zich zorgen maken over de ontwikkeling en gedrag van een kind, ondersteuning krijgen van de pedagogisch coach, het expertise team of deskundigen van het consultatiebureau. Zij denken met de pedagogisch medewerkers mee, kunnen, indien gewenst, het kind observeren en bespreken. Ook kunnen zij pedagogisch medewerkers en ouders adviseren over de aanpak of te nemen stappen. Een observatie vindt alleen plaats met een schriftelijke toestemming van ouders.
- Als een kind verhuist van een verticale naar de horizontale groep vindt er altijd een overdracht plaats.
- Daarnaast vindt er bij kinderen met extra aandacht een zogenaamde warme overdracht plaats. Dit houdt in dat er een gesprek is tussen de pedagogisch medewerker, de leerkracht en ouders waarbij besproken wordt welke ondersteuning dit kind nodig heeft. Op deze manier wordt de overgang naar de basisschool voor het kind zo goed mogelijk begeleid.

- De gemeente Druten heeft het 'expertiseteam jonge kind' opgestart. Hieraan nemen verschillende deskundigen deel die kunnen meedenken over vragen die er zijn over de ontwikkeling van het kind. Na toestemming van ouders, kan het kind worden ingebracht bij dit team. De pedagogisch medewerker legt dan samen met de ouder(s) de vraag voor aan dit team om te kijken welke mogelijkheden er zijn.

De communicatie methode van Thomas Gordon

Volgens de psycholoog Thomas Gordon is acceptatie het belangrijkste uitgangspunt om een goede verstandhouding tussen pedagogisch medewerkers en kinderen te bereiken. De ander nemen zoals die is, is een belangrijk factor in het opzetten van een relatie. Hierin kan de ander groeien, zich ontwikkelen, zichzelf constructief veranderen, leren problemen op te lossen, een behoorlijk niveau van geestelijke gezondheid bereiken, productiever en creatiever worden, en wat hij in zich heeft ten volle ontwikkelen.

Belangrijk is dat de pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijf De Kubus de acceptatie kunnen overbrengen. Met andere woorden het kind duidelijk maken dat het kind geaccepteerd wordt zoals die is. Gordon heeft hiervoor de methode van actief luisteren, het communiceren met ik-boodschappen en de methode van overleggen ontwikkeld. Deze methoden worden door de pedagogisch medewerkers in de praktijk gebracht. Deze communicatiemethode vormt voor de pedagogisch medewerkers het uitgangspunt van het dagelijks werken met kinderen.

Actief luisteren

Aandacht besteden aan de gevoelens en behoeften van het kind doe je door open te staan voor een kind, door goed te kijken en te luisteren. Gordon noemt dit "actief luisteren": je luistert (en kijkt en leeft je in) en je verwoordt de gevoelens of behoeften die je hoort en ziet.

- Een kind voelt zich zo begrepen, geaccepteerd en gerespecteerd. Hij mag er zijn zoals hij is, zoals hij zich voelt. Bijvoorbeeld een kind dat verdrietig is wanneer ze afscheid moet nemen van haar vader die naar zijn werk gaat. De pedagogisch medewerker reageert: "Ik zie dat je het niet leuk vindt (gevoelens benoemen) dat papa gaat werken, daar mag je best even verdrietig om zijn" (begrip en acceptatie).

Ik-boodschappen geven

Aandacht besteden aan je eigen gevoelens en behoeften doe je door ze open en eerlijk uit te spreken, er uitleg aan te geven. Gordon noemt het spreken in "ik-boodschappen": je praat niet in een beschuldigende jij-vorm: "wat ben jij toch vervelend", maar je houdt het bij jezelf, het is immers jouw probleem.

- Er liggen twee kinderen te slapen in de slaapkamer. Een derde kind staat te springen in het bed. De pedagogisch medewerker is bang dat de andere kinderen hierdoor wakker worden. Ze reageert met: "Ik zou het fijn vinden als je nu niet meer springt in bed en lekker gaat slapen (beschrijven van het gedrag waar je last van hebt) want ik ben bang dat de andere kinderen hier wakker van worden (gevolg van het gedrag) en dat zou ik jammer vinden (je eigen gevoel).

Overleggen

Bij conflicten die zich tussen kinderen of tussen kind en pedagogisch medewerker kunnen voordoen, kun je als pedagogisch medewerker zowel het actief luisteren als het geven van ik-boodschappen toepassen. Als eerste verwoord je de eigen behoefte van het kind: "dus jij

wilt., en ik wil.... hoe lossen we dit nu op?" Samen ga je vervolgens op zoek naar een oplossing die voor beiden bevredigend is. Gordon noemt deze overlegvorm ook wel een win-win-situatie. Door een conflict op deze manier te bespreken, win je allebei en verliest er niemand. Door de gekozen oplossing wordt er immers rekening gehouden met de behoefte van beide personen!

Babybeleid

Goed kijken en luisteren naar baby's is de basis van ons babybeleid.

Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers snel en goed reageren op signalen van baby's, zoals geluidjes maken, wegstaren, jammeren of huilen. Dan merkt een baby dat je er voor hem bent en ontwikkelt vertrouwen in anderen. Bovendien ervaart hij dat hij er toe doet. Dit is goed voor de ontwikkeling van zelfvertrouwen. Op een groep kan een pedagogisch medewerker niet altijd direct inspelen op de behoefte van een baby. De kans hierop is groter als er rust is op de groep.

Pedagogisch medewerkers proberen baby's zoveel mogelijk rust en structuur te bieden, binnen de mogelijkheden van de groep. Baby's kunnen zich nog moeilijk afschermen voor prikkels en drukte is voor hen extra vermoeiend. Voorspelbaarheid biedt een baby houvast. Om een baby zoveel mogelijk continuïteit te bieden, streven we er naar dat een baby op een kinderdagverblijf per dag zoveel mogelijk door dezelfde pedagogisch medewerker wordt verzorgd. In verband met ritme en structuur, proberen pedagogisch medewerkers de verzorging en begeleiding van een baby waar mogelijk af te stemmen met thuis. Omdat baby's enorm genieten van contact met andere mensen, worden verzorgingsmomenten gebruikt als contactmoment.

Baby's maken een snelle lichamelijke ontwikkeling door. Hiervoor is het nodig dat ze veel oefenen. Daarom is voor baby's bewegingsruimte heel belangrijk. Veel en gevarieerd bewegen is de motor van hun ontwikkeling. Hierdoor oefenen ze niet alleen hun lichaam, maar leren tegelijk hun lichaam en de wereld om hen heen kennen.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We stimuleren de grotere kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen bijvoorbeeld: aan- en uitkleden, brood smeren, handen wassen, naar het toilet gaan etc..
- We bieden de kinderen een uitnodigende omgeving. Veel materiaal staat op kindhoogte zodat kinderen dit zelf kunnen pakken. Dit stimuleert hun zelfredzaamheid en zelfstandigheid.
- We passen ons handelen aan de behoeftes van het individuele kind en de persoonlijke ontwikkeling aan.
- Pedagogisch medewerkers hebben respect voor de ideeën en oplossingen van de kinderen.
- Als een kind iets niet lukt, stimuleren we hem of haar om het zelf te proberen. En we nemen de tijd, zodat het kind ook echt kan proberen en ervaren hoe leuk het is als dan opeens iets wél lukt door het gewoon te doen.
- We laten kinderen zo veel mogelijk zelf ontdekken wat ze kunnen en durven. We bieden risicovol spel aan. Als hij of zij er niet meer af durft, wat natuurlijk wel eens gebeurt, helpen we hem of haar door aanwijzingen te geven. Plezier is belangrijk en vies worden mag! Je kind mag bij ons volop uitproberen, ontdekken en zelf doen. We hebben hierbij aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden. We zorgen voor een verscheidenheid aan materialen, speelgoed en activiteiten. Zo kan je kind ervaren wat het leuk vindt, wat het al kan of nog lastig vindt. De weg naar zelfstandigheid loopt vooral via 'zelf doen'.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

De pedagogische visie van Emmi Pikler bij baby's

Volgens Emmi Pikler worden alle baby's leergierig en nieuwsgierig geboren. Je baby ontwikkelt zich het beste als hij zoveel mogelijk zelfstandig, onafhankelijk, op eigen initiatief en in zijn eigen tempo de wereld en zichzelf kan ontdekken. Hierbij staan *bewegen, spelen en verzorgen* centraal maar het allerbelangrijkste is een goede hechting tussen je baby en zijn verzorger(s). Om zich vrij te bewegen en zelfstandig te spelen en leren, moet je kleine zich namelijk veilig en vertrouwd voelen.

Respectvolle verzorging

De hechting tussen baby's en hun verzorger(s) is volgens Pikler het allerbelangrijkste. Dit bereik je door middel van respectvolle verzorging: behandel je kindje zoals jij ook behandeld wil worden, bereid hem voor op wat gaat komen en geef hem de tijd om te reageren. Geef hem daarnaast de ruimte om te doen wat hij zelf wil. Zelf kunnen ontdekken van en leren aan de situatie staat hierbij centraal. Bijvoorbeeld al staande een schone luier aan krijgen. Dit geeft je kindje zelfvertrouwen en de veiligheid om zich vrij te ontwikkelen.

Anticiperen, participeren en coöpereren

Vertel je baby altijd wat jullie gaan doen, dan kan hij zich hierop voorbereiden (anticiperen). Als je kindje wat ouder is, kan hij meedoen (participeren) en later zal hij meewerken (coöpereren). Zo bouwen jullie samen een veilige, hechte band op. Het is daarom van belang om eerst contact te maken met je baby. Benoem alles wat jij of je kindje doet. Zo is hij voorbereid op wat gaat komen. Doordat je kindje weet wat er gaat gebeuren, kan hij participeren. Je baby gaat dan verbanden leggen. Hij weet dat Y gaat gebeuren als hij X ziet of hoort. Zo leer je je baby grip te krijgen op de wereld om hem heen.

Communicatie

Om een goede band op te bouwen met je baby, is communicatie van groot belang. Je moet je baby zien als een actieve partner, die met zijn mimiek, bewegingen en geluiden heel veel duidelijk kan maken.

Om te begrijpen wat je kindje bedoelt, moet je hem goed kennen. Vaste verzorgers zijn dan ook een *must*. Het is belangrijk dat een kindje een vaste verzorger heeft die extra tijd neemt om het kindje te observeren, ook bij een kinderopvang. Hierdoor leren ze elkaar heel goed kennen. Dit creëert een hechte band tussen de pedagogisch medewerker en het kindje, maar ook tussen de medewerker en de ouders.

Intensieve aandacht

Bij respectvolle verzorging hoort onder andere dat je de tijd neemt voor je baby. Verzorging moet niet even snel tussendoor gebeuren, maar verdient aandacht. Plan bewust tijd in voor

de verzorging van je baby. Neem de tijd voor een schone luier het eten of het naar bed brengen van je kindje.

Door de tijd te nemen, heeft je baby de ruimte om actief met het verzorgmoment mee te doen, in plaats van passief de verzorging te ondergaan.. Je kindje kan zo actief meedoen en merkt dat hij een aandeel heeft in het moment. Dit is goed voor zijn autonomie en zelfvertrouwen.

Rust

Ook rust is van belang bij de aanpak van Emmi Pikler. Je kindje moet zich volledig op zichzelf, zijn lijfje en eigen ontwikkeling kunnen focussen. Dit betekent dat de omgeving niet te veel afleiding en prikkels geeft. Houd de aankleding en inrichting van een ruimte eenvoudig en neutraal, zodat dit niet voor afleiding zorgt.

Bewegingsvrijheid

Een tweede pijler is vrije beweging. Pikler ontdekte dat alle baby's 25 ontwikkelingsstadia doorlopen. Om deze ontwikkeling door te maken, hebben kinderen vrijheid nodig om te bewegen. Een verzorger moet een baby daarom nauw observeren om te zien in welk ontwikkelingsstadium hij zit. Vervolgens moet de verzorger een optimale omgeving creëren, afgestemd op het ontwikkelingsstadium en de behoefte van de baby.

Eigen tempo

Een ander belangrijk onderdeel van bewegingsvrijheid, is je baby de ruimte geven om zich in zijn eigen tempo te ontwikkelen. Pak je kind niet zomaar bij de hand van: 'Kom, je moet nu toch wel leren lopen'. Wacht rustig tot hij/zij daaraan toe is en stimuleer om zichzelf op te trekken en langs objecten te lopen.

Bij de Pikler visie is het dan ook niet van belang *wanneer* je kind een vaardigheid ontwikkelt, maar *hoe*. Als een kind echt geen aanstalten maakt om zich verder te ontwikkelen, proberen we hem uit te dagen. Denk aan een speeltje net buiten zijn bereik leggen en hem motiveren het speeltje te pakken. Maar we zullen een kind nooit pushen om iets te doen waar hij/zij misschien nog niet aan toe is.

Gedachtengoed Reggio Emilia

Ten grondslag aan de pedagogiek die zijn oorsprong heeft in het Italiaanse dorpje Reggio Emilia, ligt de visie dat kinderen krachtig en competent zijn en hun eigen leerproces vorm geven. In de kindercentra van het dorpje Reggio Emilia werken de pedagogen en kunstenaars al tientallen jaren samen volgens de uitgangspunten van de pedagoog Loris Malaguzzi:

Het kind heeft honderd werelden om te ontdekken, honderd werelden om uit te vinden, honderd werelden om te dromen. Het kind heeft honderd talen (en nog eens honderd, honderd, honderd), maar de school en samenleving stelen er negenennegentig.

Er wordt in deze visie gesproken over drie pedagogen. De eerste pedagoog zijn de kinderen, de tweede pedagoog zijn de pedagogisch medewerkers en de derde pedagoog is de fysieke ruimte en de materialen.

Door de creativiteit van het kind te stimuleren wordt het kind niet beroofd van zijn enorm reservoir aan mogelijkheden om zich te uiten. Pedagogisch medewerkers kijken en luisteren intensief naar de kinderen en bieden de kinderen situaties, materialen en technieken aan waardoor kinderen zich op vele manieren kunnen uiten. Daarnaast dient de omgeving van het kind als derde pedagoog. De omgeving moet kinderen uitdagen,

prikkelen om te ontdekken en zich te ontwikkelen.

Voorbeelden

- We werken aan de hand van activiteiten vanuit het gedachtengoed van Reggio Emilia. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, sociaal-emotionele vaardigheden, motorische en zintuiglijke vaardigheden en geven de eerste rekenprikkels. Deze thema's duren zolang de beleving en de interesse van kinderen wordt geprikkeld.
- We hebben de ruimte(s) ingericht met gezellige en uitdagende speelhoeken waar kinderen ongestoord in een groepje of in hun eentje kunnen spelen. We hebben bijvoorbeeld een huishoek, autohoek, bouwhoek, leeshoek, een klimtoestel, wobbel en een spiegel met bar in de babybox. Kinderen kunnen zo nu en dan ook buiten de groep terecht zoals in de hal, gymzaal, andere groepsruimtes of buiten.
- We stimuleren kinderen om mee te doen met activiteiten.
- We vinden het belangrijk dat kinderen bij ons de kans krijgen om allerlei verschillende ervaringen op te doen om zich zo te kunnen ontwikkelen.
- We streven naar de creativiteit uitgaande vanuit het kind zelf. Hierbij proberen we de geijkte knutselwerkjes en kleurplaten achterwege laten. In plaats daarvan laten we kinderen met open-eind materialen werken. Het proces is hierin belangrijker dan het resultaat.
- We bieden de kinderen activiteiten aan die aansluiten bij de ontwikkelingsfase van peuters. Er is aandacht voor de spelontwikkeling. Door samen met de kinderen in de hoeken te spelen ontstaat er meer samenspel en kan het rollenspel meer diepgang krijgen doordat kinderen van dezelfde ontwikkelingsfase met elkaar spelen.
- We maken gebruik van innovatieve technieken. Een voorbeeld hiervan is de Springlab beweegvloer: een beamer met sensor die interactieve spellen projecteert op de vloer. Bewegend leren staat centraal bij het spelen op de vloer. Met de beweegvloer stimuleren we kinderen om op speelse wijze lekker veel te bewegen. Dit is goed voor de motorische ontwikkeling. De spellen zijn daarnaast zo ontworpen dat kinderen ook werken aan verschillende aspecten in de ontwikkeling zoals taal en rekenen alsook het sociaal emotionele aspect.
- We bieden de kinderen regelmatig 'open-eind-materiaal' aan. Dit zijn materialen zonder vaste betekenis zoals knopen, draadjes wol of materialen van buiten: takjes, blaadjes en dergelijke. De kinderen kunnen zo echt hun eigen spel verzinnen. Deze materialen prikkelen de fantasie en de creativiteit van de kinderen.

Buitenspelen bij De Kubus

Buitenspelen is elke dag anders. Op een zonnige dag is het zand anders dan wanneer het geregend heeft. Als je je vinger voor een mier houdt, kruipt hij soms op je hand en soms ook niet. De onvoorspelbaarheid maakt dat het telkens nieuw is. Een speelplek heeft als het ware 'vragen' in zich die kinderen uitlokken om ermee aan de slag te gaan. Zo worden kinderen door de omgeving uitgenodigd tot actie. De ene omgeving is rijker aan vragen dan een andere omgeving. Juist de natuur zit vol vragen voor kinderen. Ook de kinderen zelf gedragen zich buiten steeds weer anders. Het maakt verschil of kinderen in de storm spelen of in de zomerse hitte. De wisselende omstandigheden buiten maken dat kinderen zelf anders in hun vel zitten en daarmee ook andere vragen zien in hun omgeving. Buitenspel is daarom elke dag weer nieuw spel.

In de natuur is er veel van alles. Op het strand is er oneindig veel zand. In het bos zijn oneindig veel takken. Dat maakt dat kinderen er graag mee spelen, maar het ook gemakkelijker kunnen loslaten. Ze hoeven een stok niet per se vast te houden, want er

liggen er nog veel meer. Heb je er later weer een nodig, pakje die gewoon. En er hoeft geen strijd geleverd te worden om die ene steen, want er liggen er nog veel meer en de ene is nog mooier dan de andere. De niet-levende natuur staat kinderen ook meer toe. De kracht van natuurlijke materialen is dat ze niet kapot gaan. Je kunt een stok breken, maar daarmee heb je twee kleine stokjes over. Het geeft kinderen zekerheid en vrijheid in hun spel als ze weten dat er niets mis kan gaan.

Ook voor de fantasie van het kind is het spelen met natuurlijke materialen goed, omdat deze geen vaste bedoeling hebben. Materiaal zonder bedoeling vraagt de kinderen om hier uitleg aan te geven. Met een stok kun je tekenen in het zand, maar je kunt hem ook als deegroller gebruiken om zandkoekjes te bakken. Zo wordt een kind uitgedaagd om met zijn fantasie aan de slag te gaan. Vooral materialen zonder vaste vorm, zoals zand en klei, of met grillige vormen, zoals stenen en takken, stimuleren de fantasie in het spel van kinderen.

Wij streven ernaar om elke dag twee keer met de kinderen naar buiten te gaan. Ook met regenachtig weer gaan wij met gepaste kleding naar buiten om bij elk weerstype nieuwe ontdekkingen te doen en nieuwe ideeën op te doen. De kinderen leren de waarde van de natuur kennen, hebben plezier, zijn meer in beweging, zijn in de gezonde buitenlucht, leren omgaan met risico's en leren creatief oplossend gericht denken. Op dagen dat we minder lang buiten zijn, halen we de natuur ook naar binnen, zodat er toch een gevoel van groen ontstaat. We staan met de kinderen stil bij plantjes, groeien en bloeien en we hebben dieren grenzend aan ons speelflein. Samen met de medewerkers geven we dieren fruitschilletjes en kunnen wij ze knuffelen en verzorgen. De kinderen leren hiermee spelenderwijs wat de natuur voor ons doet en hoe wij kunnen zorgdragen voor de natuur.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Houvast komt terug in het ritme en programma van de ochtend, middag, de regels en afspraken, rituelen en in de inrichting. De structuur die geboden wordt, hangt af van de situatie, het ontwikkelingsniveau en de behoeften van de kinderen. Zijn er veranderingen dan zullen we kinderen en/of ouders hierop voorbereiden.
- We zorgen ervoor dat kinderen tot één jaar zoveel mogelijk in een vaste structuur (van thuis) blijven. We sluiten aan bij de voedings- en slaapmomenten die het kind ook thuis heeft.
- Gedurende de dag wisselen vrij spel, tafelmomenten en begeleide activiteiten elkaar af. Tussen de middag gaat een deel van de kinderen naar bed, een deel rust op rustbedjes en is er ruimte voor de baby's om een activiteit te doen. We gaan (wanneer het weer dit enigszins toelaat) twee keer per dag naar buiten. Dit doen we ook bij regenachtig weer. Kinderen mogen vies en nat worden. Reservekleding in de tas is daarom handig. Dit zorgt voor afwisseling tussen tafelmomenten, activiteiten en vrij bewegen. We houden rekening met interesses en wensen van een kind.
- De overgangsmomenten worden van te voren aangegeven en goed begeleidt door de pedagogisch medewerkers.
- De jarige is het middelpunt van de dag. We maken een feestmuts, we zingen liedjes met instrumentjes, het kind mag een cadeautje grabbelen en bellenblazen in de groep. Ouders mogen hierbij aanwezig zijn.
- De pedagogisch medewerker informeert de ouders wanneer de doorplaatsing van hun kind naar de volgende stamgroep plaatsvindt. Bij De Kubus gebeurt dit via een wenbrief. Ouders geven door ondertekening van de wenbrief toestemming om het kind stapsgewijs te laten wennen in de volgende stamgroep. De wenperiode begint met een kijkje nemen in die groep, samen met de vertrouwde pedagogisch medewerker. Het kind speelt dan bijvoorbeeld één uurtje op de groep. Ouders zijn op de hoogte van de wenmomenten van hun kind. Het wenprogramma wordt met tijdsduur en intensiteit uitgebreid. De tweede keer komt het kind zonder vaste pedagogisch medewerker even spelen en de keer daarop blijft het kind tot na de broodmaaltijd. Daarna blijft het kind ook slapen bij de peutergroep. Wanneer ouders hun kind komen ophalen tijdens de wenperiode nemen de pedagogisch medewerkers uitgebreid de tijd om te vertellen hoe de dag is verlopen voor het kind. Pedagogisch medewerkers vertellen hoe het kind de dag heeft ervaren, met wie het heeft gespeeld, etc. Zo kan de ouder er thuis met het kind nog even op terug komen.
- Kinderen gaan alleen wennen als hiervoor plaats is op de Maan groep. Wanneer zij langer dan een uur gaan wennen tellen zij zowel op hun eigen groep mee voor de beroepskracht-kind-ratio als ook op hun nieuwe groep waar zij gaan wennen. Hier wordt voor gekozen, zodat een kind dat zich niet prettig voelt op de nieuwe groep gewoon

weer terug kan keren naar de eigen vertrouwde groep. Na twee keer wennen, zal een kind alleen nog op de nieuwe groep worden meegeteld voor de beroepskracht-kind-ratio. Dit gaat om een aantal keren voor de overplaatsing naar de nieuwe stamgroep. Op de eerder beschreven wenformulieren geven ouders hier toestemming voor.

- Kinderen spelen in hun eigen stamgroep. Enkele uitzondering hierop zijn: het wennen bij de peutergroep, het open deuren beleid. Hierbij kunnen de kinderen kiezen waar ze spelen: op de gang of bij de andere groep.
- Bij kinderdagverblijf De Kubus bieden wij ook de peuters in de middag een rustmoment aan.
- We singen regelmatig. Dit houdt in dat wij op de grond tussen de spelende kinderen zitten. Kinderen kunnen dan in de nabijheid en veiligheid van de pedagogisch medewerker spelen en de omgeving ontdekken.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- We werken, net als de rest van Kindcentrum De Kubus, volgens de grondregels van Vreedzaam.
- We stimuleren het elkaar helpen met aankleden, samen opruimen, samen spelen, elkaar om hulp vragen.
- Bij conflicten nemen de pedagogisch medewerkers een afwachtende houding aan en sturen bij waar nodig. We stimuleren de kinderen samen een oplossing te bedenken.
- Tijdens gespreksmomenten stimuleren we kinderen naar elkaar te luisteren en vragen te stellen.
- We hebben tijdens onze projecten momenten waarop de kinderen gezamenlijk hun omgeving verkennen en ontdekken.
- We stimuleren kinderen om samen te leren spelen door hen te wijzen op signalen van elkaar of een ouder kindje een jonger kindje te laten helpen. Tijdens het spelen in de hoeken gaan we regelmatig meespelen om het spel te verrijken of het contact tussen peuters te bevorderen: 'kijk eens wat ... doet. Zullen we samen die mooie treinbaan maken?'
- Wij spelen bewust mee met de kinderen om doelen van kinderen te ondersteunen. Dit kan zijn: komen tot samenspel, hoe maak je vrienden, hoe los je samen een ruzie op, om de beurt gedrag, etc.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We spelen veel buiten in onze natuurtuin. Daar ontdekken we met water, zand en alles wat de natuur te bieden heeft. We zaaien zaadjes, we planten bollen in de tuin en we hebben ook dieren bij ons buitenverblijf.
- Peuters zijn in de leeftijd dat ze oog krijgen voor hun omgeving en de andere kinderen in de groep. Als een kind iets nog niet kan en dat valt op bij de andere peuters, dan benoemen we dit: "Hij is nog wat kleiner, die gaat dat nog leren". Door dit op een positieve manier te benoemen, gaan de kinderen op een respectvolle manier naar elkaar kijken: "Kijk! Hij kan het al!"
- We leren dat ze voorzichtig en met respect om moeten gaan met de spullen in de groep, maar ook met materialen uit de natuur. Je breekt niet zomaar takjes af of maakt plantjes kapot. Je spreekt een kind aan op zijn/haar gedrag als hij/zij bijv. een spinnetje doodmaakt.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Ouders betrekken we bij de opvang middels een ouderavond, zomerfeest, oudergesprekken, en activiteiten.
- We hebben een oudercommissie waarin ouders advies- en instemmingsrecht hebben.
- We werken in ons Kindcentrum samen met bijvoorbeeld feestdagen en thema's. Enkele keren per jaar komt iemand van de bibliotheek voorlezen.
- We vullen overdrachtsformulieren in die worden overgedragen naar school/bsv na toestemming van ouders.
- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet. Daarnaast krijgen de ouders ook schriftelijke informatie via het ouderportaal.
- We vinden een doorgaande lijn tussen kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk

Samenwerking met de basisschool

- We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep of kinderdagverblijf en school belangrijk. We hebben een keer per jaar een gezamenlijk thema waarin we samen een activiteiten organiseren zoals bijvoorbeeld een opening of afsluiting.
- Wij werken samen met basisschool De Kubus.
- We hebben een keer per jaar een gezamenlijke studie-avond met leerkrachten van school en de pedagogisch medewerkers met betrekking tot de doorgaande lijn en de samenwerking in het Kindcentrum.

Samenwerking met andere organisaties in de wijk

We werken samen met het consultatiebureau, de bibliotheek, de nieuwe muziekschool, Karakter, Expertiseteam Jonge Kind, Kentalis, logopedie en fysiotherapeut.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- We laten kinderen situaties zelf ervaren door te doen. Hierbij letten we op veiligheid van de kinderen.
- Kinderen mogen bij ons ontdekkend spelen. Denk hierbij aan open spelmaterialen zoals houten blokken en de ontdektuin.
- We zorgen voor veiligheid. We controleren materialen regelmatig, bieden materialen aan passend bij de leeftijd en zorgen dat gevaarlijke middelen buiten bereik staan. Er zijn vingerbeschermers op de deuren en haakjes op kastdeuren.
- We benoemen het gedrag van kinderen na een incident of bij gevaarlijke situaties en bespreken gezamenlijk het wenselijke gedrag of de risico's.
- Wanneer er virussen/ziekte/hoofdluis heerst, volgen we de richtlijnen van de GGD.
- Bij IKC De Kubus streven we naar een zo open mogelijke communicatie tussen zowel ouders en medewerkers als medewerkers onderling.

Vierogenprincipe

Het vierogenprincipe is verplicht, dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden. Dit doen we op verschillende manieren. We laten deuren open en er is veel glas in wanden en deuren. In de vakanties zijn de bso en het kinderdagverblijf altijd gezamenlijk open. Er blijft nooit iemand alleen in het gebouw. Als er uitstapjes gemaakt worden, wordt altijd bekeken of dit kan. Het vierogenprincipe is besproken met de Oudercommissie.